

Dosarul nr. 3ra-1488/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecătorul: D. Chistol)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: M. Guzun, V. Cotorobai, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Nicolae Craiu
Dumitru Visternicean

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Nazarciuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative, includerea perioadelor de muncă în stagiul de cotizare, achitarea diferenței dintre alocația încasată și pensia recalculată,

împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale al Republicii Moldova și menținută hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 24 octombrie 2016, Victor Nazarciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale al Republicii Moldova cu privire la anularea actelor administrative, includerea perioadelor de muncă în stagiul de cotizare, achitarea diferenței dintre alocația încasată și pensia recalculată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, prin deciziile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016, i-a fost refuzat în acordarea pensiei pentru limită de vârstă. Or, potrivit documentelor prezentate a fost stabilit un stagiul de cotizare de 8,2 ani, iar în cazul când persoana a atins vârstă de pensionare, dar nu are stagiul de minim 15 ani, i se acorda o alocație socială de stat prevăzută pentru persoanele vârstnice, conform Legii privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni nr. 499-XIV din 14 iulie 2017.

A susținut reclamantul că, la 12 august 2016, s-a adresat cu cererea prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale privind dezacordul respingerii pensiei pentru limită de vârstă, solicitând anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016.

La 27 septembrie 2016, a recepționat răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. N-1046/16 din 24 septembrie 2016, prin care i-a fost respinsă cererea prealabilă înaintată.

Reclamantul a precizat că, prin actele anexate la cererea privind acordarea pensiei pentru limită de vârstă, se atestă un stagiul de cotizare de 17 ani, în carnetul de

muncă fiind indicate următoarele perioade: februarie 1972 – aprilie 1973 întreprinderea Glavdonvodstroi; aprilie 1973 – octombrie 1973 Selihoz din Rîșcani; octombrie 1973 – februarie 1976 Sovhozul tehnic din Brătușeni; martie 1976 – octombrie 1978 Colhoz Biruința; decembrie 1978 – martie 1979 Colhoz 1 Mai; aprilie 1979 – iulie 1980 Colhoz Moldova; iulie 1980 – august 1981 Colhoz Bolișevic; septembrie 1981 - februarie 1989 Colhoz Progres; februarie 1989 – mai 1989 Colhoz 70 ani.

A specificat Victor Nazarciuc, că deciziile Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016 sunt ilegale, neîntemeiate și emise contrar prevederilor legii.

În susținerea opiniei sale s-a referit la prevederile art. 7 al Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea nr. 417 din 03 mai 2000, în stagiul de cotizare realizat înainte de 01 ianuarie 1999 se include activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și durata programului de muncă. Potrivit pct. 21 al aceluiași regulament, stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente eliberate în modul stabilit.

A reținut că, stagiul său de cotizare depășește 15 ani. Iar, prin deciziile din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016, i-a fost încălcat dreptul recunoscut de lege la primirea unei pensii parțiale pentru limită de vârstă.

Reclamantul solicită, anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016 privind respingerea calculării pensiei.

La 03 mai 2017, Victor Nazarciuc a depus cerere de concretizare a acțiunii, în care a indicat că este eronată aprecierea Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la neincluderea în stagiul de cotizare a activității în cadrul colhozului Bolișevic și colhozului 70 лет Октября, pe motiv nu este indicat minimul stabilit și cel îndeplinit de zile de muncă.

A susținut că, conform art. 50 alin. 1) lit. a) al Legii privind sistemul public de pensii, în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-a desfășurat activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și durata programului de muncă. La calcularea vechimii în muncă în colhoz din perioada posterioară anului 1965, în cazul în care membrul de colhoz, nemotivat, nu a îndeplinit minimul stabilit, se ia în calcul perioada de prestare efectivă a activității.

Reclamantul consideră, că nejustificat nu se ia în considerație perioada de activitate în cadrul colhozului Biruința, pe motiv că sunt efectuate corectări nelegalizate, deoarece prin extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului eliberat de Primăria satului Văratice este indicată perioada de activitate în colhozul Biruința pe parcursul anilor 1976, 1977, 1978.

Totodată a menționat, că neîntemeiat nu s-a luat în calcul perioada de activitate în colhozul Progres pentru anii 1981-1983, pe motiv că nu sunt indicați în cartea de salariu, întrucât conform pct. 21 al Hotărârii Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și până la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit.

A reținut că, potrivit pct.22 al Hotărârii menționate, actul de bază care confirmă stagiul de cotizare, prevăzut la pct. 21 alin. (1), este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adeverințele, extrasele din ordine, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințe, contractele și acordurile de muncă în scris având note referitoare la realizarea acestora, foile matricole și listele-formular, carnetele de membru al artelurilor cooperatiste de producție și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

A mai indicat că, potrivit art. 50 alin. 1) lit. e), în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-au desfășurat activități până la 1999, studiul în instituțiile de învățământ superior de zi.

Victor Nazarciuc consideră că, urma a fi inclusă și activitatea pe perioada anilor 1973-1976 efectuată în cadrul Sovhozului-tehnicum de zootehnie din Brătușeni, care a fost reorganizat în instituție de învățământ mediu de specialitate.

Reclamantul a solicitat, anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016 privind respingerea pensiei, ca fiind ilegale.

La 05 iulie 2017, a depus cerere de completare și concretizare a pretențiilor din acțiune, în care a invocat că Casa Națională de Asigurări Sociale a calculat greșit stagiul total de cotizare de 8, 2 ani, fără a fi incluse perioadele de activitate confirmate prin carnetul de muncă al colhoznicului nr. 718, extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 236 eliberat de Primăria s. Văratic, extrasul din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 621 eliberat de Primăria c. Bădiceni.

Solicită reclamantul, anularea deciziilor Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și 09 iulie 2016, recalcularea pensiei cu includerea stagiului de cotizare realizat în perioada 06 iulie 1980-14 august 1981 în colhozul „Bolișevik”, 06 februarie 1989-31 mai 1989 în colhozul „70 лет Октября”, 1976-1978 în colhozul „Biruința”, 1981-1983 în colhozul „Progres” conform carnetului de muncă al colhoznicului nr. 718, extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 236 eliberat de Primăria s. Văratic, extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 621 eliberat de Primăria c. Bădiceni, obligarea achitării diferenței dintre alocația încasată și pensia recalculată din 09 iunie 2016 până în prezent.

Prin hotărârea din 22 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă.

A fost anulată decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Rîșcani din 09 iunie 2016 și decizia din 09 iulie 2016 cu privire la respingerea acordării lui Victor Nazarciuc a pensiei pentru limita de vârstă.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să includă în stagiul de cotizare lui Victor Nazarciuc perioada de activitate 06 iulie 1980-14 august 1981 realizată în colhozul „Bolișevik”, perioada de activitate 06 februarie 1989-31 mai 1989 realizată în colhozul „70 лет Октября”, perioada de activitate 1976-1978 realizată în colhozul „Biruința” și perioada de activitate 1981-1983 realizată în colhozul „Progres” conform carnetului de muncă al colhoznicului nr. 718, extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 236 eliberat de Primăria s. Văratic,

extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului nr. 621 eliberat de Primăria s. Bădiceni.

A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i achite lui Victor Nazarciuc diferența dintre alocația încasată și pensia recalculată începând cu data de 09 iunie 2016 până în prezent.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de judecată a constatat că reclamantul întrunește condițiile stabilite de lege pentru a beneficia de pensie parțială pentru limită de vârstă, fapt ce denotă ilegalitatea actelor administrative contestate și temeinicia acțiunii.

Totodată instanța de fond a reținut că organul de asigurări sociale neîntemeiat nu a inclus în stagiul de cotizare al reclamantului următoarele perioade de activitate: activitatea pe perioada anilor 1973-1976 efectuată în cadrul Sovhozului-tehnicum de zootehnie din Brătușeni, care, în temeiul Hotărârii Guvernului nr. 1551 din 23 decembrie 2003 și ordinului Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 52 din 16 martie 2004, Colegiul ca instituție de învățământ superior de scurtă durată, s-a reorganizat în instituție de învățământ mediu de specialitate, acreditat prin Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 253 din 10 martie 2005; perioada de activitate în colhozul „Bolișevic” și în colhozul „70 лет Октября”, or legea prevede expres că în stagiul de cotizare se includ perioadele în care s-a desfășurat activitatea în calitate de membru de colhoz, indiferent de caracterul și durata programului de muncă; perioada de activitate în colhozul „Biruința”, or potrivit extrasului din carnetul de muncă al colhoznicului, eliberat de Primăria satului Văratic, este indicată perioada de activitate în colhozul Biruința pe parcursul anilor 1976, 1977, 1978; perioada de activitate în colhozul „Progres” pentru anii 1981 - 1983, or această perioadă se confirmă prin carnetul de muncă, după cum stabilește art. 51 din Legea privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14 octombrie 1998, pct. 21 și 22 din Regulamentul cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei.

La 18 septembrie 2017, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și menținută hotărârea din 22 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

La 07 august 2018, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 12 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând, casarea hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, Casa Națională de Asigurări Sociale a reiterat argumentele de fapt și de drept invocate în cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 12 iunie 2018 (f.d. 113-123), fiind expediată în adresa părților prin scrisoare de

însoțire a Curții de Apel Chișinău cu nr. 8260-3 la 25 iulie 2018 (f.d. 124), însă confirmarea privind recepționarea acestora de către recurenta la materialele dosarului lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 07 august 2018 (prin intermediul oficiului postal), în termen. (f.d. 128-129, 130)

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvârșirea a altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest sens Completul reține, că sarcina instanței de recurs la aceasta etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie

să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justice și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile Delcourt contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și Erfar-Avef contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară.

Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea Trevisanato contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătorec poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea Hansen contra Norvegiei din 02 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea Nersesyan contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale este declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) Cod de procedură civilă, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziilor instanței de apel, iar alegațiile invocate în recurs nu indică încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei pentru declararea recursului admisibil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune :

Recursul, declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale Sociale al Republicii Moldova, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Nicolae Craiu

Dumitru Visternicean